

Quickscan Flora en fauna Weemselerweg, Albergen

Definitief

Opdrachtgever:

BJZ.NU
De heer W. Bekke
Twentepoort Oost 16A
7609 RG ALMELO
T 06-21297119
E info@bjz.nu
I www.bjz.nu

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB GOOR
Postbus 53, 7470 AB GOOR
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 37 77
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Project nr. 5482

<i>Opgesteld door</i>	<i>Gecontroleerd</i>	<i>Datum</i>
Vincent de Lenne	Diliana Welink	02-11-2011

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
2. GEBIEDSKARAKTERISTIEK.....	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Ruimtelijke ontwikkeling	3
3. NATUURWETGEVING	4
3.1 Flora en faunawet beschermd flora en fauna	4
3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998.....	4
3.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden	5
4. METHODE.....	6
4.1 Bureauonderzoek.....	6
4.2 Terreinonderzoek.....	6
5. BESCHERMDE SOORTEN	7
5.1 Flora	7
5.2 Zoogdieren.....	7
5.2.1 Vleermuizen.....	7
5.2.2 Grondgebonden zoogdieren.....	8
5.3 Vogels.....	9
5.4 Amfibieën, reptielen en vissen	10
5.5 Ongewervelden.....	10
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	11
6.1 N2000-gebieden en EHS.....	11
6.2 Algemene beschermde soorten	11
6.3 Broedvogels.....	11
6.4 Tabel 2 en 3 soorten/strikt beschermde soorten	11

LITERATUURLIJST

BIJLAGE 1 DE FLORA EN FAUNAWET

BIJLAGE 2 STEENUILTERRITORIUM

1. INLEIDING

De initiatiefnemer is voornemens aan de Weemselerweg te Albergen woningbouw te realiseren.

In verband met deze voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied is een toetsing van de plannen noodzakelijk aan de natuurwetgeving. Naar aanleiding van een flora- en faunaonderzoek moet duidelijk worden welke effecten de voorgenomen ontwikkelingen hebben op de aanwezige natuurwaarden en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Het plangebied is ingetekend in figuur 1.

Het onderzoek heeft bestaan uit een visuele inspectie van het plangebied en het raadplegen van vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde dier- en plantensoorten.

Figuur 1: Projectgebied

2. GEBIEDSKARAKTERISTIEK

2.1 Huidige situatie

Het projectgebied ligt aan de zuidoostkant van Albergen, en grenst aan de bebouwde kom. Het plangebied omvat een agrarisch perceel dat in gebruik is als grasland. Dit grasland wordt intensief gebruikt en wordt begraasd door vee. Het noordelijke deel van het projectgebied is inmiddels buiten agrarisch gebruik en verruigd.

In het projectgebied is tevens een boerderij aanwezig die gedeeltelijk gesloopt zal worden. Het opgaande groen in het plangebied bevindt zich voornamelijk langs de openbare weg (Weemselerweg) en rond de aanwezige erven. Aan de zuidkant van het plangebied is een houtwal aanwezig.

Onderstaande foto's geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving:

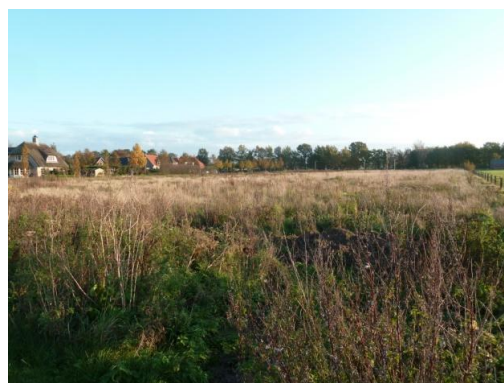
Afbeelding 1 overzicht van het projectgebied.

Afbeelding 2 de aanwezige houtwal in het projectgebied.

Afbeelding 3 kleinschaliger karakter aan de westkant van het projectgebied (blijft behouden).

Afbeelding 4 het noordelijke deel van het projectgebied.

2.2 Ruimtelijke ontwikkeling

De initiatiefnemer is voornemens woningbouw te realiseren in het plangebied. De aanwezige beplanting (voornamelijk zomereiken) bevindt zich voornamelijk langs de randen en zal behouden blijven. Mogelijk wordt de aanwezige houtwal aan de zuidkant van het projectgebied wel verwijderd. In het plangebied bevinden zich geen watervoerende watergangen. De sloten aan de randen van het projectgebied zullen gehandhaafd blijven.

3. NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

3.1 Flora en faunawet beschermd flora en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet van toepassing. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet

definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en daarom is geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet.

De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

Er is geen sprake van een N2000-gebied ter plaatse of in de directe omgeving van het plangebied. Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 is hier dus niet aan de orde.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Het projectgebied ligt op een afstand van ongeveer 2 kilometer van de EHS. Met de functieverandering (bestemmingsplanwijziging van agrarisch naar wonen), worden vanwege de grote afstand en aard van het voornemen geen negatieve effecten of aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS verwacht. Een toetsing aan de EHS wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

4. METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

De volgende bronnen zijn in het kader van dit onderzoek gebruikt:

- Landelijke en provinciale verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met name uit verspreidingsatlassen. Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.
- Flora en faunaonderzoek door Eelerwoude 2011 aan de Weemselerweg 32.

De websites www.waarneming.nl en www.telmee.nl. Een groot aantal amateurs kunnen op deze websites hun natuurwaarnemingen kwijt. De sites wordt gecontroleerd door een validatiecommissie. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, vaak tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Terreinonderzoek

Het veldbezoek op 26 oktober 2011 was verkennend van aard, waarbij aan de hand van de aanwezige terreintypen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten is bepaald. Het veldbezoek is door dhr. V. de Lenne, ecologisch adviseur van Eelerwoude, uitgevoerd bij onbewolkt weer en een temperatuur van 12°C.

5. BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Flora

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De projectlocatie bestaat voornamelijk uit een intensief beheerde raaigrasweide. Beschermde soorten worden op basis van de aangetroffen biotopen niet verwacht, aangezien geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten ontbreken. Langs de wegbermen en randen van het projectgebied is het grondgebruik plaatselijk minder intensief en voedselrijk. Hier kan een mogelijk een soort als grasklokje voorkomen. Negatieve effecten worden echter niet verwacht aangezien deze plekken gehandhaafd blijven.

Effecten en ontheffing

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Tijdens het veldbezoek is beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Op basis van de actuele verspreiding van vleermuizen en de situatie in het plangebied kunnen de volgende algemene soorten binnen het plangebied verwacht worden: gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Deze soorten zijn tevens aangetroffen tijdens het vleuronderzoek door Eelerwoude aan de oostkant van het projectgebied (Eelerwoude, 2011)

Bij het onderzoek wordt onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Verblijfplaats

Aan de oostkant van het plangebied komt bebouwing voor. Deze bebouwing (Weemselerweg 32) is in 2011 door Eelerwoude onderzocht op (vaste) verblijfplaatsen van vleermuizen. Hier is een verblijfplaatsen van vleermuizen van

gewone dwergvleermuis aangetroffen in het te behouden woonhuis. Het betrof vermoedelijke een zomerverblijfplaats van enkele mannetjes. In de te slopen schuren zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. In het overige deel van het plangebied is geen bebouwing aanwezig.

Verblijfplaatsen van boombewonende soorten zoals rosse vleermuis worden niet verwacht in het plangebied. Er is weinig opgaande beplanting aanwezig in het plangebied. De aanwezige bomen in de houtwal zijn te jong om geschikte holten of spleten te bevatten. Aan de randen van het projectgebied zijn wel enkele oudere zomereiken aanwezig. Er zijn echter geen geschikte holten en spleten aangetroffen in deze bomen. Deze bomen worden behouden.

Vliegroute en/of foerageergebied

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn in kleine aantallen foeragerend aangetroffen aan de oostkant van het projectgebied (Eelerwoude 2011). In het overige deel van het projectgebied worden vanwege de afwezigheid van beplanting en luwte geen foeragerende vleermuizen verwacht. Langs de westkant van het plangebied en in de luwte van de houtwal kunnen mogelijk wel laatvlieger, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en eventueel watervleermuis foeragerend verwacht worden. Het is niet aannemelijk dat het plangebied deel uitmaakt van een (belangrijke) vliegroute want in het plangebied zijn geen lijnvormige elementen aanwezig die in verbinding staan met elkaar. Langs de laanbeplanting aan de Weemselerweg (oostkant van het plangebied) zijn enkele passerende laatvliegers en gewone dwergvleermuizen waargenomen (Eelerwoude 2011).

Effecten en ontheffing

Alle vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn in de Flora- en faunawet beschermd. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionali-

teit van de verblijfplaats(en) en de functionele leefomgeving van de aanwezige soort(en) dient te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Op dit moment is in en rondom het plangebied beperkte verlichting aanwezig en in de nieuwe situatie zal de verlichting fors toenemen. Een aantal nachtactieve dieren, zoals bepaalde vleermuissoorten, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er wordt dan ook geadviseerd om verlichting tot een minimum te beperken in het plangebied en belichting van o.a. landschapselementen te voorkomen. Dit kan o.a. door gerichte verlichting (met leds) aan te brengen.

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. In de te slopen schuren is geen verblijfplaats van vleermuizen aangetroffen (Eelerwoude 2011). In het overige deel van het plangebied is geen bebouwing aanwezig. De aanwezige beplanting in het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Vliegrouete en foerageergebied

Langs de randen van het projectgebied kunnen laatvlieger, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en eventueel watervleermuis foerageren. Negatieve effecten worden (indien rekening wordt gehouden met verlichting) echter niet verwacht.

Vliegrouetes zijn niet aanwezig in het plangebied. Wel dient rekening gehouden te worden met verlichting. Indien landschapselementen toch verlicht worden, kan nader onderzoek of een ontheffing noodzakelijk zijn.

Indien rekening wordt gehouden met verlichting is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Tabel 1-soorten

In het plangebied kunnen een aantal algemene grondgebonden zoogdieren voorkomen, zoals egel, haas, hermelijn, konijn, mol, wezel en (spits)muizen. Allen staan op tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2 en 3-soorten

Het is aannemelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied (foerageergebied) van de steenmarter vanwege de grootte van het plangebied. Het leefgebied moet echter gekarakteriseerd worden als suboptimaal habitat vanwege de monotone inrichting van het gebied en de beperkte dekking. De steenmarter beschikt over een zeer groot leefgebied (gemiddeld 75 ha.) en kan in een nacht grote afstanden afleggen (gemiddeld 5 km).

Een andere strikt beschermde soort die kan voorkomen in het plangebied is de veldspitsmuis. Uit literatuur (Snaak, 2008) blijkt dat veldspitsmuis op meerdere plekken in Twente is aangetroffen. Waarschijnlijk gaat het hierbij om de grens van een groter verspreidingsgebied waarvan de kern in Duitsland ligt. Uit braakbalonderzoek in de periode 1998-2006 zijn 3 vondsten bekend van veldspitsmuis uit Albergen (kilometerhok 28-36). Ook in de nabije omgeving van Albergen (Weerselo, Rossum, Saasveld, Deurningen) zijn meerdere waarnemingen van veldspitsmuis bekend. In het plangebied is geschikt leefgebied aanwezig in de ruige vegetatie, de slootkanten en de houtwal. Veldspitsmuis kan dus binnen het plangebied voorkomen.

Effecten en ontheffing

Tabel 1-soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten.

Tabel 2 en 3-soorten

Steenmarter

Mogelijk dat de steenmarter voorkomt in het plangebied. De steenmarter is een soort met een groot aanpassingsvermogen. Hij komt voor in zowel structuurrijke landschappen met heggen, houtwallen en bosranden, maar ook in gebouwen in de bebouwde kom. Het is dan ook aannemelijk dat de locatie ook in de toe-

komst onderdeel uitmaakt van het leefgebied. Er worden geen negatieve effecten verwacht op de steenmarter. Voor de steenmarter blijft na de ontwikkeling voldoende leefgebied voorhanden.

Veldspitsmuis

Het is mogelijk dat de strikt beschermde veldspitsmuis voorkomt in het projectgebied. Nader veldonderzoek moet uitwijzen of de soort ook daadwerkelijk voorkomt in het projectgebied.

Nader onderzoek naar het voorkomen van veldspitsmuis is noodzakelijk.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Algemene broedvogels en categorie 5

In het plangebied is weinig opgaande beplanting aanwezig. De aangetroffen vogelsoorten komen met name voor op de erven en de houtwal in het projectgebied. De aangetroffen vogels in en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels. Onder andere de volgende vogelsoorten maken gebruik van het plangebied en de omgeving: koolmees, merel, houtduif, winterkoning en waarschijnlijk spreeuw. In de weilanden kunnen weidevogels als Kievit, scholekster en mogelijk patrijs voorkomen. Tevens foerageren hier waarschijnlijk boerenzwaluwen. Mogelijk dat deze soorten ook in of in de (directe) omgeving van het plangebied broeden.

Categorie 1-4

Ten tijde van het veldbezoek zijn meerdere foeragerende huismussen langs de rand van het projectgebied vastgesteld. Het gaat met name om de hagen rond de boerderij aan de zuidwestkant van het projectgebied. De (vaste) rust- en verblijfplaats van deze soort is jaarrond beschermd. Naast huismus komt steenuil voor aan de rand van het projectgebied. De soort broedt al enkele jaren op het erf aan de Molenwijk (zie bijlage 2 ((bron: Vogelwerkgroep De grutto)). Volgens de bewoner van het pand heeft het paartje dit jaar geen jongen grootgebracht.

Effecten en ontheffing

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelin-

gen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden.

Categorie 5

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook in het plangebied voor (kunnen) komen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. In deze situatie gaat het om ondermeer om koolmees, boerenzwaluw en spreeuw. Het gaat dan voor deze soorten om een beperkt aantal broedparen van (vrij) algemeen voorkomende soorten. In het plangebied verdwijnt geen potentiële broedlocatie van bovengenoemde soorten. Een significant negatief effect op deze soorten wordt uitgesloten.

Categorie 1-4

Huisemus

Huisemus komt voor langs de randen van het projectgebied. Met de ruimtelijke ontwikkeling gaan geen vaste rust en verblijfplaatsen verloren. Doordat het projectgebied behoorlijk monotoon is wordt niet verwacht dat het projectgebied nu een belangrijke functie heeft als foerageergebied voor huismus. De ruimtelijke ontwikkeling heeft naar verwachting juist een positief effect op de populatie door een toename aan nestaanbod en nieuw foerageergebied.

Steenuil

Aan de zuidkant van het projectgebied bevindt zich een territorium van de steenuil (zie bijlage 2). Vaste rust en verblijfplaatsen van steenuil

---

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

zijn jaarrond beschermd. Door de geplande ruimtelijke ontwikkeling verdwijnt de vaste rust en verblijfplaats niet. Wel verdwijnt een aanzienlijk deel van het foerageergebied. Hierdoor kan de steenuil als nog uit zijn verblijfplaats verdwijnen. Door het nemen van enkele compenserende maatregelen wordt verwacht dat negatieve effecten op steenuil voorkomen kunnen worden. Hierbij moet gedacht worden aan het treffen van maatregelen om de beschikbaarheid van voedsel voor de steenuilen te verbeteren. Dit is onder andere mogelijk door een aangepast beheer. Het in extensief beheer nemen van perceelsranden, slootranden en bermen bevordert het aantal prooidieren voor de steenuil. Door sommige stukken niet jaarlijks te maaien blijven er beschutte plekken voor muizen, vlinders en kevers over. Tevens kunnen kunstmatige muizenhaarden worden gecreëerd door het plaatsen van zogenaamde muizenruiters. Een muizenruiter bestaat uit een aantal schuin geplaatste takken waarbij op circa 30 cm hoogte een rooster wordt gemaakt met daaronder stro, graan en andere zaden. Verder kunnen takkenrillen of takkenhopen worden aangelegd. Deze vormen goede leefgebieden voor potentiële prooidieren van de steenuil. Deze maatregelen moeten nader worden uitgewerkt in een werkprotocol.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Een aantal soorten, zoals kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop en voortplantingsbiotoop. Aan de randen van het projectgebied en in de vijver aan de zuidkant van het projectgebied is geschikt voortplantingswater aanwezig. Strikt beschermde amfibieënsoorten worden niet verwacht binnen het plangebied. Voor hen is geen geschikte habitat aanwezig.

Reptielen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen zoals heideterreinen en venranden. Binnen het plangebied ontbreekt geschikt biotoop.

Vissen

In de sloten rond het plangebied kan de beschermde kleine modderkruiper voorkomen.

Effecten en ontheffing

De ingreep kan leiden tot een (tijdelijke) verstoring van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Het gaat om vermoedelijk (zeer) kleine aantallen. Van negatieve effecten op populatieniveau zal geen sprake zijn. Genoemde soorten zijn licht beschermd en vrijgesteld van de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen. Er worden geen effecten verwacht op reptielen.

Hier maak je wel een heldere scheiding tussen beschrijving en effecten. Dit is dan ook een heel helder stuk!

De sloten rond het plangebied blijven behouden. Negatieve effecten op kleine modderkruiper worden dan ook uitgesloten.

5.5 Ongewervelden

Voorkomen en functie

De overige in de Flora- en faunawet opgenomen soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het zeer onwaarschijnlijk is dat het plangebied voor deze soorten een functie vervult.

Effecten en ontheffing

Het aanvragen van een ontheffing of het uitvoeren van nader onderzoek is voor de overige beschermde soorten dus niet van toepassing.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 N2000-gebieden en EHS

Op basis van deze quickscan worden geen effecten op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) verwacht. Door de grote afstand en de aard van het voornemen worden geen negatieve effecten verwacht op Natura 2000-gebieden en de wettelijke waarden en kenmerken van de EHS. Een toetsing in het kader van deze natuurwetgeving en -beleid wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

6.2 Algemene beschermde soorten

Met de voorgenomen ruimtelijke ingrepen gaat voor de aanwezige tabel 1-soorten weliswaar leefgebied verloren, maar van negatieve effecten op populaties is geen sprake. Wel kunnen op individueel niveau (tijdelijk) negatieve effecten optreden, bijvoorbeeld door verlies van leefgebied. Deze licht beschermde soorten behoren tot de categorie 'niet ontheffingsplichtig bij ruimtelijke ingrepen'. Wel geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

6.3 Broedvogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen² uitgevoerd mogen worden.

6.4 Tabel 2 en 3 soorten/strikt beschermde soorten

Geconcludeerd wordt dat het plangebied een geschikt leefgebied vormt voor een aantal strikter beschermde diersoorten in het kader van de Flora- en faunawet, het gaat hierbij om zoogdieren en vogels.

Veldspitsmuis

Nader onderzoek is noodzakelijk naar het voorkomen van veldspitsmuis. Het muizenonderzoek dient uitgevoerd te worden in de periode september-maart. Dit is buiten de voortplantingsperiode van veldspitsmuis.

Afhankelijk van wat wordt aangetroffen bij het nader onderzoek kan dit consequenties hebben voor de planning en wijze van de uitvoering van werkzaamheden. Daarnaast kunnen zogenaamde compenserende maatregelen noodzakelijk zijn. Bij een nader onderzoek zullen deze aspecten worden uitgewerkt.

Steenuil.

Voor de steenuil verdwijnt een aanzienlijk deel van het foerageergebied. Daardoor wordt het functioneren van de vaste verblijfplaats bedreigd. Er dienen een aantal compenserende maatregelen genomen te worden om negatieve effecten op de steenuil te voorkomen. Deze maatregelen dienen nader uitwerkt te worden in een op te stellen werkprotocol.

Samenvatting

In tabel 1 is een samenvatting gegeven van de resultaten van (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied, de effecten op deze soorten en de te nemen stappen.

---

² In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

Tabel 1. Resultaten aanwezige beschermde flora en fauna binnen het plangebied

Bescherming statusel	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compenserende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Vaste verblijfplaats / foerageergebied	Aantasting leefgebied, doden , tijdelijk verstoring	Nee	Zorgplicht
1	Algemene amfibieën	Landbiotoop/overwinteringbiotoop	Aantasting leefgebied, doden, tijdelijk verstoring	Nee	Zorgplicht
2	Steenmarter	Mogelijk aanwezig	Tijdelijke verstoring, op termijn weer geschikt. Geen aantasting verblijfplaats	Nee	Zorgplicht
3	Vleermuizen	Mogelijk foerageergebied	Tijdelijke verstoring, op termijn weer geschikt.	Nee	Mits, rekening houden met verlichting
3	Veldspitsmuis	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Nader onderzoek (september-maart)
V	Vogels	Broedlocatie	Aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring,	Nee, mits ¹	¹ Zorgplicht , werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren
V5	Vogels–categorie 5	Broedlocatie	Aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring,	Nee, mits ¹	¹ Zorgplicht , werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren
V1-4	Huismus	foerageergebied	Tijdelijke verstoring, op termijn weer geschikt.	Nee, mits ¹	¹ Zorgplicht , werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren
V1-4	Steenuil	foerageergebied	afname foerageergebied	Nee, mits ¹	¹ Een aantal compenserende maatregelen genomen worden (werkprotocol)

LITERATUURLIJST

Bode, A.D., Dijkstra, A.J., Hoekstra, B; Hoeve, R., Zollinger, R., Bureau Natuurbalans/Limes Divergens, 1999. *De zoogdieren van Overijssel. Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren.* Waanders Uitgevers, Zwolle.

Broekhuizen, S., D. Klees, G. Muskens, 2010. *De steenmarter.* KNNV Uitgeverij, Zeist.

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar, V. van, Smeenk, C, & J.B.M. Thissen, 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren.* KNNV / Contactgroep Zoogdiereninventarisatie, Utrecht / Arnhem.

Hoekstra, B. et al., 2010. *Werkatlas Zoogdieren van Overijssel.* Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Koninklijke Vermande, 1999-2007, *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4,* SDU Uitgeverij, Den Haag.

Limpens, H. K, Mosterd & W. Bongers, 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie.* KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen,* Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging & Gegevensautoriteit Natuur 2010, 5 maart 2010. *Vleermuisprotocol 2010.*

www.waarneming.nl

www.zoogdierverseniging.nl

BIJLAGE 1 DE FLORA EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregeling (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde inheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het 'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Staatssecretaris van EL&I, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

- 1 Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
- 3 Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.

BIJLAGE 2 STEENUILTERRITORIUM

